

Společný kontrolní orgán Europolu kontroluje druhým rokem provádění Dohody o TFTP¹

Veřejné sdělení

Společný kontrolní orgán Europolu (SKO) provedl v listopadu 2011 druhou kontrolu zaměřenou na plnění úkolů Europolu podle Dohody o TFTP a plnění doporučení, která SKO formuloval při loňské kontrole.²

V průběhu kontroly v sídle Europolu v Haagu SKO vedl rozhovory, zkontroloval a vyhodnotil obsah žádostí Spojených států amerických a prověřil relevantní auditní záznamy a bezpečnostní a další hlediska vyplývající ze znění článků 4, 9 a 10 dohody.

Článek 4 určuje Europolu přesně stanovenou úlohu: ověřovat, zda žádosti USA o údaje SWIFTu splňují požadavky dohody. Podle článku 34 odst. 1 Rozhodnutí Rady o Europolu je SKO pověřen přezkoumáváním činností Europolu tak, aby bylo zajištěno, že práva jednotlivců nebudou porušována uchováváním, zpracováním a používáním údajů, jimiž Europol disponuje. Jak je obvyklé při provádění kontrol SKO, bylo Europolu umožněno vyjádřit se k návrhu kontrolní zprávy. Vyjádření je součástí konečného znění zprávy.

Většina informací týkajících se programu TFTP je v Europolu chráněna jako EU SECRET (EU TAJNÉ), proto i závěrečná zpráva SKO je chráněna rovněž jako EU TAJNÉ.

V zájmu zajistit transparentnost všude tam, kde je to možné, byl vypracován tento dokument; má poskytnout veřejně přístupný přehled o některých závěrech, k nimž SKO dospěl.

Celkové závěry

Kontrolní zpráva ukazuje, že Europol dosáhl při plnění svých úkolů podle dohody jistého pokroku a dbal na doporučení SKO. Kromě toho skutečnost, že obě strany se řídily dohodou pro další rok, umožnila jak Europolu, tak USA upravit některé stránky svých pracovních metod.

Europol udržoval kontakty s USA a v zájmu vyhovět doporučením, která SKO formuloval v kontrolní zprávě v roce 2011, zorganizoval několik jednání se SKO. V porovnání s loňským rokem se situace zlepšila, v řadě oblastí je však stále na čem pracovat. Doporučení uvedená v nové zprávě míří na přetrvávající nedostatky.

Přínosná je procedurální změna, kterou byla založena zvláštní formální role pověřence pro ochranu osobních údajů (DPO) při vyřizování žádostí podle článku 4. DPO však nadále používá pokyn, který formuloval v reakci na první doručenou žádost. To naznačuje, že jeho dřívější rada nebyla zcela přijata, a že jeho starosti přinejmenším v některých oblastech přetrvávají.

I když byl zaznamenán určitý pokrok u žádostí podle článku 4, SKO konstatoval, že v některých klíčových oblastech musí pro naplnění všech podmínek stanovených dohodou dojít k dalšímu zlepšení.

¹ V červnu 2010 podepsaly Evropská unie a Spojené státy americké dohodu o zpracování a předávání údajů o finančních transakcích uchovávaných SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) z Evropské unie do Spojených států pro účely Programu sledování financování terorismu (TFTP)

² Dostupná na <http://europol.jsb.consilium.europa.eu/about.aspx>

Europol konstatoval, že všechny žádosti, které mu byly dosud doručeny, splňují požadavky. To znamená, že SWIFT poskytl USA všechny údaje požadované od doby, kdy dohoda vstoupila v platnost.

V souladu s ustanoveními dohody Europol nevidí nebo nespravuje údaje, ani nezná objem údajů, které SWIFT skutečně předal. USA neuvolnily žádné informace týkající se objemu poskytnutých údajů.

Europol dostává v průměru jednu žádost měsíčně. Každá žádost normálně pokrývá období jednoho měsíce. Žádosti v zásadě pokrývají spojitě časové úseky. Jasně řečeno, to znamená, že při stávajícím způsobu implementace je důsledkem dohody, že údaje týkající se určitých finančních transakcí jsou určeným poskytovatelem do USA poskytovány USA za období zahrnující každý den, rok po roce.

Každá žádost výslovně uvádí zeměpisný záběr a seznam požadovaných kategorií údajů. SKO ověřil, že žádosti mají podobný zeměpisný záběr – jak potvrdil Europol ve sdělení³ Evropskému parlamentu.

Platí-li, že ve skutečnosti není zúžení časového ohraničení nebo nevyžadování údajů překračujících hranice z určitých zemí/teritorií s ohledem na podstatu programu reálné, pak to může znamenat, že není možné naplňovat všechny záruky zamýšlené v článku 4.

SKO potvrdil, že rozsah písemných informací, odůvodňujících žádosti podle článku 4 se zvětšil; delší žádosti však samy o sobě nepostačují k tomu, aby bylo splněno doporučení SKO, že k tomu, aby bylo možné lépe určit, zda USA mohou po právu požadovat – a tedy také dostávat – předmětné údaje, musí být Europolu poskytnuty individuálně pro každou žádost podrobnější písemné informace.

Žádosti z poslední doby zahrnují výsledky ročního vyhodnocování; k tomu Europol navíc poskytl informace, které nasvědčují tomu, že dohoda byla užitečným nástrojem v jednom zvláštním případě. Takové informace mohou přispět k prokazování nezbytnosti. V tomto ohledu byla zaznamenána v poskytování odůvodňujících informací postupná pozitivní změna, je to však oblast vyžadující velkou pozornost.

Kontrolní zpráva jasně říká, že USA musí zvýšit kvalitu informací v žádostech. Hlavní jsou konkrétní, relevantní a aktuální informace v každé žádosti. Žádosti musí lépe prokazovat nezbytnost zvoleného zeměpisného záběru, vyžadovaných kategorií údajů a údajů v každém požadovaném typu zprávy.

To je zvláště důležité vzhledem k objemu údajů o osobách, které nejsou podezřelé, nevyhnutelně zahrnutých v takovém programu.

SKO zjistil, že informace poskytnuté USA Europolu ústně na pravidelných důvěrných informativních schůzkách zjevně stále hrají při prověřování žádostí roli. Je zapotřebí větší průhlednost na straně USA, aby Europol mohl ověřovat žádosti efektivněji a aby DPO a SKO mohly vykonávat řádně interní a externí dozor. Takové informace musí být zásadně poskytovány písemně.

I když zpráva Evropské komise⁴ a sdělení Europolu Evropskému parlamentu dávají k dispozici užitečné dílčí informace, stávající utajení používané na většinu informací týkajících se dohody vylučují zpřístupnění značné části relevantních informací.

³ Europol Activities in Relation to the TFTP Agreement Information note to the European Parliament, File no 2566-566, 8 April 2011

SKO je názoru, že jak Europol, tak USA, mohou být při utajení informací, u nichž je toho zapotřebí, aby nebylo ohroženo fungování programu TFTP, otevřenější, pokud jde o fungování dohody. Je třeba větší transparentnosti k dalším stranám, širokou veřejnost nevyjímaje.

Brusel, 14. března 2012

⁴ Zpráva Komise o společném přezkumu Dohody mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými o zpracovávání a předávání údajů o finančních transakcích z Evropské unie do Spojených států pro účely Programu sledování financování terorismu, 16. března 2011.